

«Атырау облысы білім беру басқармасының Қызылқоға ауданы білім бөлімінің
«Ш.Т.Еркінов атындағы орта мектеп» КММ

Мектеп директоры г.а
Т.Калиева

Келісемін:

Ата- аналар комитетінің төрагасы:
Б.Жангутов

ШІКІ ТӘРТІП ЕРЕЖЕЛЕРИ

2023-2024

«Ш.Т.Еркінов атындағы орта мектеп» КММ-сі

ШІКІ ТӘРТІП ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Жалпы ережелер

- 1.1. «Ш.Т.Еркінов атындағы орта мектеп» КММ-сі (бұдан әрі – мектеп) негізгі іс – әрекеті білім алу болып табылатын жалпы Ішкі тәртіп ережелері Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңына, мектеп Жарғысына, мектептің педагогикалық дең қағидаларына, «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының және «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес әзірленді, сондай – ақ Қазақстан Республиканың жалпыға бірдей танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларына негізделген.
- 1.2. Осы Ережелербілім беру процесін үйлестіреді, бірыңғай мектеп формасына және мұғалімдер мен оқушылардың сыртқы келбетіне қойылатын талаптарды, мұғалімдер, оқушылар мен олардың заңды өкілдерінің құқыктарын және міндеттерін анықтайды, оқушылардың мекемедегі, мектеп аумағындағы, сонымен қатар сабактан тыс іс-шаралар уақытындағы тәртібінің негізгі нормалары мен ережелерін белгілейді.
- 1.3. Осы Ережелердің мақсаты – мектеп қауымдастығының барлық мүшелері - әкімшілік, педагог қызметкерлер, оқушылар мен олардың заңды өкілдері арасындағы өзара сыйластыққа негізделген, оқушылардың табысты академиялық және әлеуметтік өсуін қамтамасыз ететін қауіпсіз қолайлы оқыту ортасын құру.
- 1.4. Осы Ережелерді мектеп қауымдастығының барлық мүшелері - «Ш.Т.Еркінов атындағы орта мектеп» КММ-сі мектеп әкімшілігі, педагог қызметкерлері, оқушылар мен олардың заңды өкілдері және басқа қызметкерлері орындауға міндетті.
- 1.5. Осы Ережелер мектептің көпшілік жүретін және көріп – таныса алатындағы болігінде, сонымен қатар мектеп сайтында орналастырылады.
- 1.6. Мектеп әкімшілігі және мұғалімдер осы Ережелермен оқушылар мен олардың заңды өкілдерін келесі жағдайларда қол койғыза отырып таныстыруға міндетті:
  - а) мектепке қабылдау туралы отініш жазғанда;
  - б) ата - аналар мен оқушылар жиналысында, сынып сағаттарында.
- 1.7. Осы Ережелерде қарастырылмаған мәселелер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамаларына сәйкес шешіледі.

2. Мектептің жұмыс тәртібі және білім беру процесінің үйлестірілуі

- 2.1. «Ш.Т.Еркінов атындағы орта мектеп» КММ-сі жұмыс тәртібі мектеп директорымен бекітілетін Ішкі еңбек тәртібімен, Жұмыс аптасының ұзақтығы – Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №414 - в Еңбек кодексімен анықталады.
- 2.2. Оқушыларга сабактан кейін, демалыс және мереке күндері, егер білім беру процесіне қатысты болмаса, мектепке келуге тыйым салынады.
- 2.3. Сабактар мектеп директорымен бекітілген және директордың оку жұмысы жөніндегі орынбасарларымен реттеліп отыратын сабак кестесіне сәйкес откізіледі. Академиялық сағаттың ұзақтығы 45 минут. Сабактар арасындағы үзіліс 5-15 минуттан кем емес.

- 2.4. Білім беру процесінің жалпы ұзақтығы, оның ішінде оку жүктемесінің нормасы, оку күнінің тәртібі мектептің білім беру қызметінің Ережелерімен реттеледі. Оку жүктемесі және оку күнінің ұзақтығы Санитарлық ережелермен бекітілген «Білім беру нысандарына қойылатын санитарлық- эпидемиологиялық талаптарға» сәйкес болуы тиіс (16.08.2017 ж. ҚР Әділет министрлігінде тіркелген № 611 бұйрық).
- 2.5. Белгілі бір оку жылындағы оку аптасы мен каникул мерзімі жоғары тұрган үйымдардың бұйрығы негізінде жыл сайын оку жылшының басталуы туралы бұйрығымен белгіленеді.

3. Мектеп қызыметкерлерінің негізгі міндеттері:

- 3.1. Мектеп Ережелерінде жазылған міндеттерді лауазымдық нұсқауларды катаң сақтау.
- 3.2. Әкімшілік бұйрығын уақытында орындау, берілген жұмыс уақытын сақтау, енбек тәртібін сақтау, жұмыска уақытында келу.
- 3.3. Міндетті түрде іске кім түрін сақтау - ақ және көк түс, классикалық киім түрлері - шалбар, пиджак, кеудеше, юбка.
- 3.4. Еңбектің жоғары нәтижесіне жету үшін жұмыс сапасын жоғарлатуға талпыну, орындау тәртібін сақтау, үнемі шыгармашылық талапта болу.
- 3.5. Әртүрлі іс- шараларды өткізуде немесе дайындауга оте ұқыпты болу, өрт қауіпсіздігі және енбек қауіпсіздігінің нұсқауларын қатаң сақтау.
- 3.6. Жарақат болған жағдайда, оның ауыртиашылығында қарамай мектеп әкімшілігіне хабарлап, алғашқы комек көрсету, қажет болған жағдайда жедел жәрдем шакыру.
- 3.7. Жұмыс орнын таза ұстau, құнды заттар мен күжаттарды тәртіп бойынша сақтау;
- 3.8. Заттар, жылу мен тоқ көзін үнемді жұмсау. Окушыларды мектеп мұліктеріне, заттарына ұқыпты карауға тәрбиелеу;
- 3.9. Медициналық байқау тәртібі бойынша белгіленген мерзімде медициналық байқаудан оту, қажет болса егілу;
- 3.10. Мұғалімдер сабак және коңырау кезінде окушылардың өмірі мен денсаулығына жауапты. Жарақат болған жағдайда шұғыл түрде мектеп әкімшілігіне хабарлау;
- 3.11. Мұғалім окушы сабакқа кешігіп келсе, сабакқа кіргізбеуге құқысы жоқ, оған тек мектеп әкімшілігінің ғана құқысы бар. Егер окушы кітап немесе оку құралдарын үйге ұмытқан жағдайда мұғалім баланы үйге жіберуге, тәртіп бұзғаны үшін сыныптан шыгарып жіберуге құқысы жоқ.
- 3.12. Сабак біткен соң мұғалім окушыларды қатаң түрдегі жағдайларда ғана ұстauға құқылы:
  - сиынып сағаттары мен жиналыстарда;
  - сиыныптан тыс және мектеп бойынша мерекелерде;
  - сынақтар, қосымша сабактар кезінде.
  - басқа жағдайлар тек мектеп әкімшілігінің келісімімен;
- 3.13. Мектепішлік кезекшілік кезекші әкімшілікпен (кесте бойынша), кезекші мұғалімдер мен кезекші сиынштар, этаж бойынша кезекші мұғалімдермен (кесте бойынша) атқарылады. Егер кезекшілік мұғалімнің әдістемелік күніне түсіп тұrsa кезекшілікке жіберілмейді. Кезекші әкімшілік және мұғалім сабак басталғанға дейін 30 минут бұрын мектепте болуы керек.
- 3.14. Өрт және басқа да апарттың кезінде мұғалімдер бекітілген эвакуацияның жоспарымен жұмыс істейді.

3.15. Педагогика қызметкерлері педагогика кадрларының аттестация жағдайына сәйкес 5 жылда бір рет аттестациядан өтеді.

- Кезекші мұғалім жауапты:

- сыныптың мектеп бойынша кезекшілігіне;
- коныраудың уақытылы согылуына;
- мектеп ішіндегі тәртіптің орындалуына;
- қабаттардагы кезекшіліктерге.

4. Педагогтар мен қызметкерлердің жұмыс уақыты және оның қолданылуы

4.1. Мектеп 2 аудиосистема жұмыс істейді. 1 аудиосистема – 8.00-дан 14.-05 ке дейін. 2 аудиосистема – 14.00-ден 20.05 - ге дейін. Мұғалімдер мектепке сабактың басталуына 15 минут қалғанда келу керек. Бұл уақыт кабинетті санитарно - гигиеналық нормага сәйкес дайындауга арналған.

Мұғалімнің жұмыс істеу тәртібі мына жағдайларда ұзарады:

Пед кеңестерді өткізу.

Директордың қатысуымен өтетін жиналыс, әдістемелік бірлестіктің отырысы, әдістемелік кеңес семинары

4.3. Мұғалімдер сабакта қонырау соғылысымен кіріседі, сонымен қатар қонырау соғылғаннан кейін сабакты кешігіп бастауы рұқсат етілмейді, бұл мұғалімнің жұмыс орында жоқтығын білдіреді.

4.4. Каникул уақыты жұмыс уақыты болып саналады. Каникул уақытында мұғалімнің жұмысы оқу жүктемесіне байланысты іске асады. Каникул уақытында себепсіз жұмысқа келмей қалу жұмыстан кетумен бірдей.

4.5. Қызметкерлердің ауырып қалу себебін, еңбекке жарамсыз парагының ашылуы туралы күні бұрын мектепке хабарлауы керек. Жұмысқа шығуы туралы мәліметті алдын – ала хабарлау керек. Жұмысқа шыққан алғашқы күні - ақ еңбекке жарамсыз парагы мектеп директорына берілуі керек.

4.6. Кезекші әкімшілік қызметкері өз уақытында мұғалімдер мен оқушыларға сабактың аудиосу турауды мәліме беру керек.

4.7. Педагог қызметкерлерге және мектептің қосымша қызметкерлеріне тыйым салынады:

Сабак кестесін өзгертуге;

Сабактың өту уақытын қыскартуға, өзгертуге;

Оқушыларды мұғалімсіз кабинетте жалғыз қалдыруға;

Сабактан оқушыларды себепсіз шыгаруға;

Әріптесерін функционалдық міндеттерінен алаңдатуға;

Оқушыларға педагогикалық шараларға қарсы ықпал қолдануға;

Ұялы телефондарды сабакта ретсіз қолдануға тыйым салынады;

Ата-аналар және оқушылардан ақшалай қаржы жинауға тыйым салынады.

4.8. Сынып жетекшісі сынып оқушыларының асханада тамактануын және асханадагы тәртіпті сактаудың қадағаласы.

4.9. Мектепшілік тәртіп бірыңғай болып табылады және педагогикалық қызметкерлер бұл тәртіпті орындауга міндетті.

Мектепшілік тәртіпті бұзғаны үшін мектеп қызметкерлеріне сөгіс жариялайды:

Ескерту;

Cօրի;

Жұмыстан босату;

4.11. Жұмыстагы жоғары көрсеткіштері, лауазымдық міндеттерін жауапкершілікпен орындағандары, шығармашылығы және таланттары үшін қызметкер марапатталады.

4.12. Ішкі еңбек тәртібінің Ережелерін орындалуын бақылау мектеп әкімшілігі және кәсіподак бірлестігіне жүктелген.

5. Оқушылардың сыртқы келбетіне және бірыңғай мектеп формасына қойылатын талаптар

5.1. Оқушылардың сыртқы келбеті қоғамда қабылданған іскерлік үлгіде болуы тиіс:

5.1.1. ұлдар үшін - класикалық қыска шаш үлгісі;

5.1.2. қыздар үшін - өрілген ұзын шаш.

5.2. Мектепте қамқоршылық кеңесінің шешімімен қабылданған үлгідегі бірыңғай мектеп формасы енгізілген.

Қыздар үшін: 1-4 сыныптар: сарафан қара - көк түсті, ак түсті класикалық жейде; 5-9 сыныптар: пиджак, желетке, белдемше қара -көк түсті, ак түсті класикалық жейде.

Ұлдар үшін: класикалық үлгідегі қара -көк түсті костюм: ұзындығы тобықты жауып тұратын кең шалбар, пиджак, жилетка, галстук. Ақ немесе ашық көк жейде. Қысқы уақытта - қара-көк түсті желет.

5.3. Ұлдар мен қыздар үшін спорт формасы: спорт костюмі, спорттық аяқтім (кроссовки, кеды).

5.4. Санитарлық талаптарды сактау мақсатында екінші (ауыстыратын) аяқтім міндетті түрде болуы керек. Төмен температура жағдайында ата - аналар комитетінің мектеп әкімшілігімен келісілген шешіміне сәйкес оқушыларға мектепке екінші аяқтімсіз келуге болады.

5.5. Бірыңғай мектеп формасы жағдайында мыналарға жол берілмейді:

5.5.1. өкшесі 4,5 см биік аяқтім киоге;

5.5.2. діни сипаттагы киімдерді киоге және түрлі белгілерді тагуға (хиджаб, никаб, бурка, паранджа, орамал, кимешек, сикх тюрбандары, иудейлер бас киімі -кипа, крестиктер, айшықтар және т.б.);

- 5.5.3. ашық киім киоге (ішін, белін, кеудесін жаппайтын), койлектің ұзындығы тізеден жоғары болуына;
- 5.5.4. боянуға, маникюр, татуировка, пирсинг жасауға;
- 5.5.5. көзіне түсетін кекіл қоюға, шашын ашық түске бояуга, ұлдарға шаштарын өруге, мұрт және сақал өсіруге;
- 5.5.6. сырт киім және бас киім киоге.

5.6. Сыртқы келбетіне және мектеп формасына қойылатын талаптар сақталмаган жағдайда педагог, сынып жетекшісі оқушыны занды өкілімен бірге сыртқы келбетін тәртіпке келтіру үшін үйіне қайтаруға құқылы.

6. Оқушылардың негізгі құқықтары мен міндеттері

6.1. Оқушылар құқылы:

- 6.1.1. білім беру бағдарламасына сәйкес сапалы білім алуға;
- 6.1.2. кемсітушілік, өшігу, намысына тиу, шыдамсыздық таныту сияқты келенсіз жағдайлар орын алмайтын қауіпсіздік және қолайлы оқыту ортасына;
- 6.1.3 үлгерімі туралы ақпаратты білуге;
- 6.1.4. оқушылардың өзін-өзі басқару органдарының жұмысына қатысуға;
- 6.1.5. меткеп мамандары тараپынан әлеуметтік- педагогикалық, психологиялық және медициналық көмек алуға.

6.2. Оқушылар міндетті:

- 6.2.1. осы Ережелердің, мектеп Жарғысының талаптарын, педагогикалық кеңес пен оқушылардың өзін -өзі басқару органдарының шешімдерін, қауіпсіздік техникасының, ертке карсы қауіпсіздіктің ережелерін сактауға, мектеп әкімшілігі мен педагог қызметкерлердің талаптарын орындауға;
- 6.2.2. білім беру процесіне сәйкес сабакқа қатысуға және сабакты себепсіз босатпауға;
- 6.2.3. білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес білімді, білікті, практикалық дағдыларды менгертуге;
- 6.2.4. оқушылармен, әкімшілікпен, педагог қызметкерлермен және оларға теңестірілген тұлғалармен, мектептің басқа қызметкерлерімен сыйайы және шыншыл болуға;
- 6.2.5. ата - аналарды, занды өкілдерді үлгерімі, тәртібі, сыныптан тыс жұмысты үйымдастыру туралы үнемі хабардар етуге;
- 6.2.6. басқа оқушыларды құрметтеуге, жеке тұлғалардың құқығын бұзатын әркеттер жасамауга;
- 6.2.7. мектепте қабылданған бірыңғай меткеп формасын сактауға, сыртқа келбетіне карауға;
- 6.2.8. өз деңсаулығына қамқорлықпен; қарауға, рухани тұрғыдан өзін - өзі жетілдіруге;

- 6.2.9. мектеп мүлкін сақтауга; оқулықты және оқу құралдарын, курал - жабдықты (музыкалық аспаптарды, техникалық оқу құралдарын) ұқыптылықпен қолдануға, оқу орнында тазалықты сақтауга;
- 6.2.10. әкімшілік, мұғалімдер, ысынн жетекшісінің назарына окушылардың және мектеп қызметкерлерінің деңсаулығына қауіп төндіретін жағдайлар туралы жеткізуге.
- 6.3 Мектепте білім беру процесін өткізу үшін қолайлы жағдайды қамтамасыз ету мақсатында окушыларға тыйым салынады:
- 6.3.1. меткеп әкімшілігінің рұқсатынсыз бөтен адамдарды ертіп келуге немесе шақыруға;
- 6.3.2. сабакқа кір, қыртысан, осы Ережелерде белгіленген іскерлік үлгіге сәйкес келмейтін киімді киіп келуге, түрлі фан - қозғалыстарға, қандай да бір партияларға, діни ағымдарға және т.б. қатысты бар екенін ашық көрсетуғе;
- 6.3.3. меткепте және мектептен тыыс жерлерде темекі шегуге, ішімдік ішүгे “оның ішінде сыра, джин-тоник және т.б.), есірткі, психотропты, улы заттарлы қолдануға, дөрекі сойлеуге;
- 6.3.4. құмарлық ойындармен әуестенуге, спекуляциямен айналысуға;
- 6.3.5. үшкір және кескіш, жарылғыш, пиротехникалвқ, химиялық, өрт тудыратын заттарлы, темекі, ішімдік, есірткі, улы заттарлы, жануарлар мен жәндіктерді және білім беру процесінің таланттарына сай келмейтін басқа да заттарды алып келуге;
- 6.3.6. сабақ, үзіліс, счабактан тыыс іс - шаралар уақытында мұғалімнің, әкімшіліктің рұқсатынсыз суретке түсіруге, бейнежазба жасауға;
- 6.3.7. қымбат нәрселер алып келуге (электронды және мобиЛЬДІ аппараттар, фото және бейне камералар, бағалы заттар, үлкен сомадагы ақша және т.б.). ержереде көрсетілген қымбат нәрселердің жоғалғаны үшін мектеп жауап бермейді.

7. Оқушылар тәртібінің Ережелері

- 7.1. Окушылар мектепке сабактың басталуына 10-15 минут қалғанда, ьяза және үтіктелген мектеп формасында келеді. Сыртқы келбеті осы Ережелердің таланттарына сәйкес болуы тиіс.
- 7.2. Окушылар сыртқы киімдерін киім ауыстыратын бөлмеде қалдырады, оқу жылы бойында екінші аяқниімді пайдаланады.
- 7.3. Сабактағы тәртібі:
- 7.3.1. сабак басталмай тұрып оқу құралдарын дайындаң қояды;
- 7.3.2. мұғалім сыныпқа кіргенде орындарынан тұрып амандасады, мұғалімнің рұқсатымен отырады. Окушылар сабак уақытында сыныпқа кіріп келген кез - келген адамға осылай амандасады;
- 7.3.3. сабакқа бөлінген уақытты тек оқу мақсатында гана пайдаланады. Сабак уақытында дауыс көтермейді, сөйлеспейді, ойнамайды, сабакқа қатысы жоқ басқа іс - әрекеттермен айналыспайды.
- 7.3.4. ұялы телефонды және оқу процесіне қатысы жоқ басқа да құрылғыларды қолдануға болмайды. Техникалық құрылғыларды сөндіріп, ұялы телефонды дыбыссыз

режимге қояды. Жоғарыда айтылған күрылғыларды қолданған жағдайда мұғалім оларды сабак аяқталғанша алыш қоюға құқылы. Оқушылар осы талаптарды кайтадан бұзатын болса, техникалық күрылғы окушының занды өкіліне ғана қайтарылады;

7.3.5. мұғалімнің рұқсатынсыз сыныптан шығуға болмайды;

7.3.6. сабак аяқталған соң сыныптан мұғалімнің рұқсатымен шыгады.

7.4. Үзіліс уақытында тәртібі:

Үзіліс (сабактар аралығындағы уақыт) келесі жағдайларға арналған:

7.4.1. сабак кестесіне сәйкес басқа кабинетке баруға;

7.4.2. демалуга (дәлізде асықпай журу ұсынылады);

7.4.3. тамактануға;

7.4.4. меткеп кітапханасына баруға.

Мектепте дәліздің оң жағымен жүрген дұрыс.

Оқушыларға үзілісте тыйым салынады:

7.4.5. жүгіруге, шулауга, қатты сойлеуге, басқалардың демалуына кедергі жасауга;

7.4.6. бірін- бірі итеруге, бір - біріне заттарлы лақтыруға және күш қолдануға.

7.5. Асханадағы тәртібі:

7.5.1. мектептің бекітілген жұмыс тәртібіне сәйкес арнайы бөлінген орындарда ғана тамактанады;

7.5.2. гигиена ережелерін сақтайды: асханага сыртқы киіммен кірмейді, тамактанар алдында қол жуады;

7.5.3. асханаға асықпай кіреді, кезекті бұзбайды, жүгіруге, шулауга, қатты сойлеуге тыйым салынады;

7.5.4. тазалықты сақтайды, өзі тамактанған ыдыс - аяқты жинайды.

7.6. Сабактан тыс іс -шараларлы откізу кезіндегі тәртібі:

7.6.1. меткептен тыс жерде откізілетін іс - шараларға қатысу алдында қауіпсіздік техникасын сақтау жоніндегі инструктаждан өтуге міндетті;

7.6.2. бұқаралық іс - шараларға апаратын мұғалімнің барлық нұсқауларын қатаң орындейды, өзінің және басқалардың өміріне күтіп төндіретін әрекеттерді жасамауга тиіс;

7.6.3. мектепте және мектептен тыс жерлерде мәдениетті болуы, жергілікті салт - дәстурді күрметтеуі, табигатты аялауы, тарихи - мәдени ескерткіштерді, жеке және топтың мүлкін сақтауы тиіс;

7.6.4. тәртіпке бағынады, белгіленген маршрут бойынша жүреді;

7.6.5 жеке гигиена ережелерін қатаң сақтайды, топ жетекшісіне денсаулығының пашарлаганы немесе жарақаттануы туралы уақытылы хабарлайды;

7.6.6. анық от көздерін (сірікке, петарда, алау, шам, отшашу және басқаларды), өрт тудыратын химиялық пиротехникалық және басқа құралдарды пайдалануға тыйым салынады.

8. Оқушылардың босатқан сабактарын рәсімдеу тәртібі

8.1. Сабакты босату келесі жағдайларда себепті болып есептеледі:

8.1.2. денсаулығына байлансты;

8.1.3. дәрігердің кабылдауына барын болса (анықтама ұсынылады);

8.1.4. заңды өкілдердің мектеп директоымен келісілген жазбаша өтініші бойынша отбасы жағдайына байланысты;

8.1.5. пәннік олимпиадаларға, жарыстарға және білом беру шеңберіндегі басқа іс - шараларға қатысатын болса.

8.2. Денсаулығына байланысты сабакты босатқан жағдайда оқушы бірден сыйып жетекшісін хабардар етіп, сабакқа келген күні анықтаманы ұсынады.

8.3. Сабакты мектептен тыс үйымдардың сұранысы бойынша (спорттық жарыстар, байқаулар, фестивальдер және т.б.) босатқан жағдайда ресімдеу тәртібі мөмненdegі болады:

8.3.1. меткептен тыс үйым Білім Басқармасына сұраныс береді;

8.3.2. қалалық білім бөлімінің бүйреки негізінде меткеп директоры бүйрек шығарады.

9. Оқушыларды мадақтау

9.1. Окудағы жақсы көрсеткіштері, шығармашылық табыстары, спорттағы жетістіктері, қоғамдық өмірге белсene қатысқаны үшін оқушылар мадақталады.

9.2. Мадақтау түрлері:

9.2.1. алғыс хат жариялау;

9.2.2. құрмет грамотасымен, мақтау қағазымен марапаттау;

9.2.3. мектеп сайтында мадақтау туралы ақпаратты жариялау.

10. Оқушылардың жауапкершілігі

10.1. Тәртіп бұзушылықтың ауырлық деңгейі бойынша үш түрі болады:

Жеңіл;

Орташа;

Ауыр түрі.

10.2. Жеңіл тәртіп бұзушылыққа жатады:

10.2.1. сабакқа, меткеп жинынына, жалпы мектептік іс - шараларға кешігіп келу (бір тоқсанда екі реттен артық); 8.2.2. белгіленген мектеп формасына сәйкес киінбеу, ұқыпсыздық;

10.2.3. мектепте сыртқы және бас киіммен журу;

- 10.2.4. себепсіз үй тапсырмасын орындаамау;
  - 10.2.5. арнайы бөлінген орындарда тамактанбау;
  - 10.2.6. мектеп бөлмелерінде және аумағында тазалықты бұзу.
- 10.3. Орташа тәртіп бұзушылыққа жатады:
- 10.3.1. сабак уақытында тәртіпті бұзу;
  - 10.3.2. сабакты себепсіз босату;
  - 10.3.3. меткепте, оның аумагында және мектептен тыс жерлерде тәртіп ережелерін бұзу;
  - 10.3.4. сабакта, сабактан тыс іс- шараларда ұялы телефонды, электронды ойындарды және басқа да құрылғыларды қолдану;
  - 10.3.5. меткеп компьютерлерін пайлану ережелерін бұзу;
  - 10.3.6. сынып жетекшісінің, мектеп әкімшілігінің рұқсатынсыз мектептен кетіп қалу;
  - 10.3.7. құмарлық ойындармен әуестену;
  - 10.3.8. мектеп мүлкін, жеке және занды тұлғалардың мүлкін байқаусызыда бұлдіру, бұзу;
  - 10.3.9. мемлекеттік рәміздерді білмеу, мемлекеттік әнұранды орындау кезіндегі ережерді сақтамау;
  - 10.3.10. мектеп қауымдастығының және қонақтарының ар - намысына тиу;
  - 10.3.11. дөрекілік, дұрыс сойлемеу;
  - 10.3.12. меткентің, окушылардың және қызметкерлердің атына кір келтіретін материалдарды тарату;
  - 10.3.13.. жеке басына катысты мәліметтерді, сураттерді, аудиожазбаларды, акпаратты түсіру, сақтау, және окушыларды, басқа тұлғалардың арасында тарату. Оларды окушылардың, қызметкерлердің, мектеп әкімшілігінің және басқа да жеке, занды тұлғалардың алдын ала келісімінсіз БАҚ, оның ішінде әлемдік галамдық желіге жіберу. Бұл әрекет олардың құқығын бұзуы мүмін.
  - 10.3.14. міндетті қоғамдық - пайдалы жұмыстардан және іс - шаралардан бас тарту (сыныпты тазалау, сенбіліктер, “таза” бейсенбілер, практика және т.б.);
- 10.4. Ауыр тәртіп бұзушылыққа жатады:
- 10.4.1. орташа тәртіп бұзушылықты қайталау;
  - 10.4.2. тілдік, ұлттық, діни, гендерлік тбелгілері бойынша кемсіту;
  - 10.4.3. діни көзқарасты дәріптеу, ұль араздығын өршіту, насиҳаттау, агрессия және зорлық - зомбылық;
  - 10.4.5.темекіге, ішімдікке немес есірткіге қандайда бір катысы болса, сабакқа ішімдік ішіп, есірткіні қолданып келу;
  - 10.4.6. үкір және кескіш, жарылғыш, пиротехникалық, химиялық, өрт тудыратын заттарлы, темекті, ішімдік, есірткі, улы заттарлы жануарлар мен жәндіктерді алып келуге;

- 10.4.7. кымбат нәрселер үстaugа (электронды және мобиЛЬДІ аппараттар, фото және бейнекамералар, бағалы заттар, үлкен сомадағы акша және т.б.)
- 10.4.8. мектептің, мектеп қауымдастығының мүшелерінің басқа да жеке және заңды тұлғалардың мүлкін қасақана бұлдіру;
- 10.4.9. мектеп қауымдастығының мүшелеріне, басқа да жеке тұлғаларға психологиялық және физикалық тұрғыдан зиян келтіру (акша талап ету, корқыту, төбелесу, бұзакылық);
- 10.4.10.. үрлыш, біреудің заттарын рұксатсыз және меткеп қауымдастығының мүшелеріне, басқа да жеке заңды тұлғаларға ескертпей пайдалану.

Осы Ішкі тәртіп ережелерін бұзганы үшін оқушылар мектеп әкімшілігіне шакырылады және шешім қабылданғанда:

- ата - аналарға ескертіледі;
- ата -аналар мектепке шакырылады;
- мектеп психологына, медицина қызметкеріне жіберіледі;
- сыныптың, меткептің ата- налар комитетінің, құқық бұзушылықтың алдын алу кенесінің отырысына; әкімшіліктің отырысына, педагогикалық кеңеске шакырылады.

11. Оқушылардың заңды өкілдерімен қарым -қатынасты ұйымдастыру

11.1. Мектеп әкімшілігінің, педагог қызметкерлердің оқушылардың заңды өкілдерімен қарым - қатынасты ұйымдастыру міндеттері:

11.1.1 мектептің өзі - өзі басқару органдары (ата-аналар комитеті) арқылы заңды өкілдерді білім беру процесіне тарту;

11.1.2. заңды өкілдерді отбасылық тәрбие мектебі, кеңес беру, дәрістер өткізу арқылы хабардар ету;

11.1.3. заңды өкілдердің кәсіби және жеке тәжірибесін білім беру процесінде пайдалану;

11.1.4. заңды өкілдердің мерекелік, спорттық, кәсіби бейімдеу іс - шараларына қатыстыру арқылы белсенділігін қалыптастыру.

11.2. Мектеп әкімшілігінің, педагог қызметкерлердің заңды өкілдермен қарым - қатынасты ұйымдастыру мыналарды қөздейді:

11.2.1. отбасының бала тәрбиелеудегі мүмкіндіктерін анықтау;

11.2.2. заңды өкілдерге бала мен ата -м ана арасындағы қарым - қатынасты жақсарту мәселелері бойынша кеңес беру.

11.3. Мектеп әкімшілігі, педагог қызметкерлер заңды өкілдерді хабардар етуге міндетті:

- баланың тәртібі туралы және оның тәртібін түзету мақсатында бірлесіп қажетті шараларды қолдануга;
- ата- аналарға мектепте және оның тәртібін түзету мақсатында бірлесіп қажетті шараларды қолдануга;

- ата -аналарға мектепте және оның аумағында орнатылған бейнекамералардың жазбасы берілмейді.

12. Окушылардың заңды өкілдерінің құқықтары мен міндеттері

12.1. Заңды өкілдер құқылы:

12.1.1. Мектептің өзін - өзі басқару органдарының жұмысына қатысуға;

12.1.2. Мектеп жұмысын жақсарту туралы ұсыныстар жасауга;

12.1.3. Окушының үлгерімі, тәргібі және оқыту жағдайы туралы акпаратты білуге;

12.1.4. Окушының құқығы мен мұддесін қоргауга;

12.1.5. Окушыны басқа мектепке ауыстыруға;

12.1.6. Келісімшарт негізінде окушыға ариалған қосымша білім беру қызметін пайдалануга;

12.1.7. Әкімшіліктің келісімімен сабактарға қатысуға.

12.2. Заңды өкілдер міндетті:

12.2.1. Осы Ережелерді сактауға және мектеп Жарғысында белгіленген талаптарды орындауга;

12.2.2. Мектепке келіп - кеткендерді еткізу тәртібін сактауға;

12.2.3. мугалімдермен сабактан кейін немесе үзіліс уақытында кездесуге.

12.2.4.балаларын сабактан кейін күтіп алуға, оларды далада, жылдың сүйк мезгілінде дәлізде күтүге.

12.2.5.ата – аналар жиналышына кішкентай баланы ертіп келмеуге.

12.2.6.мектепке үлкен сумка, пакет, баланың арбасын алып кіруге болмайды немесе оларды вахтада қалдырады, немесе оларды тексеруге рұқсат береді.

12.2.7.окушының денсаулығына қамқорлықпен карауга, қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, зиянды әдептерден қорғауға;

12.2.8. окушының сабактан кейінгі уақытта және каникул кезінде өмірі мен денсаулығы, қауіпсіздігі үшін жауапкершілікті өз мойнына алуға;

12.2.9.окушыны оқыту мен тәрбиелеуге ықпал етуге;

12.2.10.сабак кестесі мен оку жүктемесін білуге;

12.2.11.окушының сабакқа уақытылы келуіне қамтамасыз етуге, яғни сабактың басталуына 10-15.минут қалғанда;

12.2.12.окушының сабакқа оку процесіне қатысы жоқ заттарды алып келмеуін қадағалау;

12.2.13.окушыға сабак уақытында телефон шалуга;

12.2.14.окушының сабакқа қатысуын қамтамасыз етуге, себепті жағдайда растайтын құжаттарды ұсынуға. Сабакты босатқан жағдайда окушының бағдарлама материалын менгеруіне жағдай жасауга;

12.2.15.ата – аналар жиналысына қатысуга және тоқсан сайын оқушының үлгерімі туралы табельге қол қоюға;

12.2.16.сынып жетекшісімен байланыста болуга, апта сайын баланың күнделігін тексеруге және соның дәлелі ретінде қол қоюға. Педагогтармен электронды пошта, ұялы байланыс арқылы хабарласқан жағдайда оқушыга қатысты ақпарат алғандығы туралы жауап кайтаруга;

12.2.17. мектептің медициналық кабинетіне алдын-ала егуден бас тарту туралы жазбаша отініш беруге;

12.2.18. мектептің беделін түсірмеуге;

12.2.19. педагогтар мен басқа қызметкерлерді құрметтеуге;

12.2.20. оқушы тараҧының мектепке, мектеп қауымдастығының мүшелеріне, басқа да жеке және занды тұлғаларға кетірілген шығын орнын толтыруға;

12.2.21. мектеп маңындағы жол жүру ережелерін сақтау, мектеп аумағында көлікті қоймауга;

12.2.22. егер оқушы орташа немесе ауыр тәртіп бұзушылық жасаса, жәбірленушіден ауызша немесе жазбаша түрде кешірім сұрауга.

13. Даулы мәселелерді шешу

13.1. Оқушылар өздігінен немесе занды өкілдері арқылы мектеп әкімшілігіне шагымдануға құқылы:

13.1.1. Білім беру процесін жетілдіру, кітапхананы, асхананы, медициналық қызметті және оқушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін мектептің басқа құрылымдық бөлімшелерінің қызметтерін пайдалану тәртібі туралы және оқушының мұddeлерін көздейтін кез - келген мәселелер бойынша отініш беруге.

13.1.2. Оқушылардың даулы мәселелер бойынша немесе талап ету шағымдары оқушылардың немесе талап ету шағымдары оқушылардың немесе олардың занды өкілдерінің мәселенің мән -жайы айтылған және нақты фактілер келтірілген жағдайда қарастырылады. Анонимді отініштер қарастырылмайды.